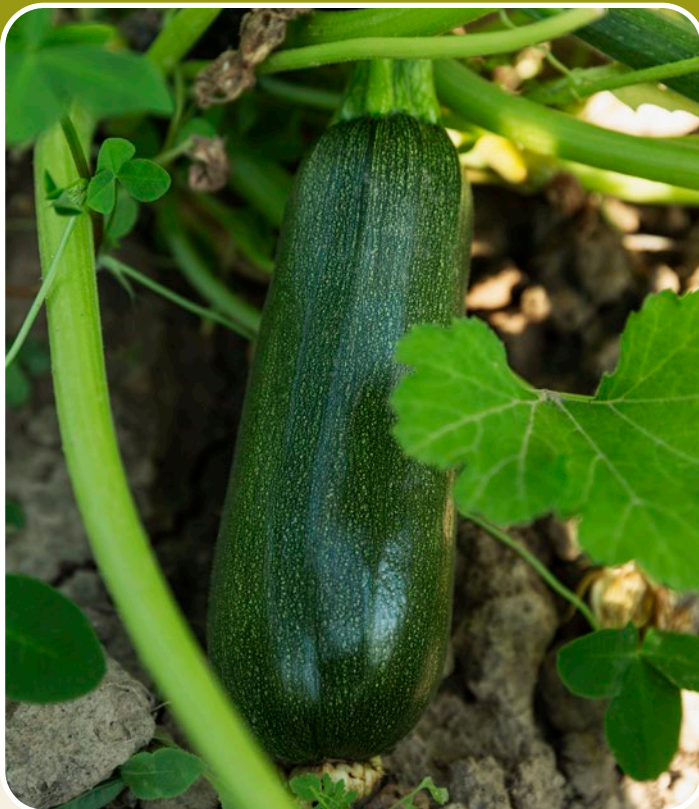

GUÍAS DE CULTIVO

ECOLÓXICO

#04

**CULTIVO DA
CABACIÑA**

TÉCNICAS, ASOCIACIÓNS
E CONTROL DE PRAGAS

Introducción

O cultivo da **cabaciña** (*Cucurbita pepo*) en Galicia, baixo métodos ecolóxicos, representa unha **alternativa sostible que proporciona alimentos de alta calidade e promove a biodiversidade**. Esta guía técnica aborda os aspectos clave do cultivo ecolóxico da cabaciña, incluíndo o control de pragas e enfermidades con métodos naturais, marcos de plantación, asociacións benéficas con outras hortalizas e épocas de plantación axeitadas.

Características do cultivo da cabaciña en Galicia

A **cabaciña** é unha planta anual pertencente á familia das **cucurbitáceas**. Caracterízase por ter un **crecemento rápido e producir froitos alongados e de pel fina**. As condicións climáticas de Galicia, coas súas temperaturas moderadas e humidade relativa, favorecen o cultivo da cabaciña, aínda que se deben tomar precaucións contra a excesiva humidade que pode fomentar o desenvolvemento de enfermidades fúngicas.

Preparación do terreo e marco de plantación

Selección do terreo e preparación do solo

- **Clima e solo:** A cabaciña precisa de solos lixeiros, ben drenados e ricos en materia orgánica. Prefire un pH entre 6 e 7. As temperaturas óptimas sitúanse entre 18-25°C.
- **Preparación do solo:** É esencial realizar unha labor de arado profunda para mellorar a estrutura do solo. A incorporación de compost ou esterco ben descomposto axuda a enriquecer o solo en nutrientes.

Marco de plantación

- **Espazo entre plantas:** Recoméndase un marco de plantación de 100 x 50 cm. Este espazamento asegura unha boa circulación de aire e permite que cada planta teña suficiente acceso á luz solar.
- **Densidade de plantación:** Aproximadamente 10.000 a 15.000 plantas por hectárea é unha densidade adecuada para garantir un óptimo desenvolvemento do cultivo.

Épocas de plantación

Sementera

- **Viveiros:** A sementeira realízase en viveiros a partir de marzo, cando as temperaturas comezan a subir.
- **Exterior:** A sementeira directa en exterior pode comezar en abril ou maio, dependendo das condicións meteorolóxicas.

Transplante

- **Época de transplante:** O transplante ao terreo definitivo lévase a cabo cando as plantas teñen 3-4 follas verdadeiras, a partir de maio.

Asociacións beneficiosas

A cabaciña pode beneficiarse de asociacións con outras hortalizas que favorecen o seu crecemento e axudan a reducir o impacto de pragas e enfermidades. As asociacións beneficiosas inclúen:

- **Millo:** Actúa como unha barreira física contra o vento e axuda a controlar o exceso de humidade.
- **Cebola e allo:** Repelen algúns insectos nocivos grazas aos seus compoñentes sulfurados.
- **Feixóns:** As leguminosas melloran a estrutura do solo e incrementan a dispoñibilidade de nitróxeno.
- **Capuchina:** Esta flor actúa como planta trampa para pulgóns, protexendo así o cabaciña.

Control de pragas e enfermidades

Os métodos ecolóxicos son fundamentais para manter a saúde do cultivo da cabaciña sen recorrer a pesticidas sintéticos. Entre as pragas e enfermidades máis comúns atópanse o oídio, mildio, pulgóns, e a araña vermella. Aquí descríbense os métodos de control ecolóxico para estas ameazas:

Pragas comúns e control ecolóxico

Pulgóns (*Aphididae*)

- **Control:** Aplicación de macerados de ortiga ou de allo. A introdución de depredadores naturais como a xoaniña (*Coccinellidae*) é altamente efectiva.

Araña vermella (*Tetranychus urticae*)

- **Control:** Nebulizacións con auga para aumentar a humidade e utilización de aceite de neem, que funciona como un acaricida natural.

Mosca branca (*Bemisia tabaci*)

- **Control:** Uso de trampas cromáticas amarelas e a introdución de parasitoides como *Encarsia formosa*.

Enfermidades comúns e control ecolóxico

Oídio (*Erysiphe cichoracearum*)

- **Control:** Aplicación de xofre en po ou solucións de bicarbonato de sodio en doses baixas. É importante aumentar a circulación de aire entre as plantas.

Mildio (*Pseudoperonospora cubensis*)

- **Control:** Uso de extracto de ortiga e rotación de cultivos para evitar a acumulación de patóxenos no solo.

Podremia das raíces (*Fusarium spp.*)

- **Control:** Evitar o exceso de rega e mellorar o drenaxe do solo mediante a incorporación de materia orgánica. Tamén se pode usar *Trichoderma* como fungicida biolóxico.

Prácticas de mantemento ecolóxico

- **Rotación de cultivos:** Cambiar a localización da cabaciña cada ano para minimizar o risco de enfermidades do solo.

- **Cobertura do solo:** Uso de acolchado orgánico para conservar a humidade e controlar as malas herbas. A cobertura tamén axuda a manter a temperatura do solo estable.
- **Rego:** Optar por sistemas de rega por goteo para proporcionar unha humidade controlada, evitando molladuras foliares que poidan facilitar a aparición de enfermidades fúngicas.
- **Eliminación de residuos:** Retirar follas e froitos danados ou enfermos para evitar a propagación de patóxenos.
- **Abonado:** Usar fertilizantes orgánicos, como compost ou esterco, para nutrir as plantas sen recorrer a produtos químicos sintéticos.

Conclusión

O cultivo ecolóxico da cabaciña en Galicia, con prácticas adecuadas e sostibles, ofrece non só un produto de alta calidade senón tamén beneficios para o medio ambiente e a saúde do consumidor. Mediante o uso de métodos ecolóxicos de control de pragas e enfermidades, marcos de plantación axeitados e asociacións beneficiosas, os agricultores poden acadar unha produción exitosa e respectuosa co medio natural. Esta aproximación reflicte un compromiso coa sostibilidade e a seguridade alimentaria, elementos clave no desenvolvemento dunha agricultura responsable e eficiente.

HORTOS URBANOS

DA DEPUTACIÓN DE LUGO

